

ויזרע יצחק

שנה יב'

יום הכיפורים
ה'תש"פ

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

"כו מיום הלה
יכפר עליכם"

מערכת **"ויזרע יצחק"** מברכת את מנוייה
בברכת כתיבה וחתימה טובה.

יום כיפור	י"ם	ת"א	חיפה
תחילת הצום	17:39	17:55	17:46
סיום הצום	18:53	18:53	18:52

הגגים ליום הכיפורים

"זכרנו לזוויים מלך זופץ בזוויים כתבנו בספר זוויים למענך א-להים זוויים" (תפילות ימים נוראים)

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מסביר ב"קדושת לוי" את ההבדל בין "זכרנו" ל"כתבנו" ומדוע צריך את שני הלשונות במשל לאדם המעוניין לתת מתנה לחבירו, אם אין שום אחד אחר שעלול לקטרג ולהתלונן על עצם הרצון לתת את המתנה אז די בזיכרון בעלמא, דהיינו די שיוציא מפיו שהוא נותן לו את המתנה, והדברים הם ככתובים וכמסורים. אבל לא כך הדבר כאשר יש מי שמונע את נתינת המתנה מהנותן למקבל, אז כבר צריך לכתוב את הדבר בספר, חוק ולא יעבור, ואז יסתלקו ויכלו אותם המונעים את הדבר, כי אם תהיה המתנה בדיבור בלבד, אזי יצליחו המתנגדים למנוע את הנתינה, אך כיון שהדבר נכתב לחוק לא יהיה למתנגדים להם כח להסטיין, כי כבר נכתב לחוק. לפי זה ניתן להבין את המאמר: "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים", כלומר, לאותה המידה שאתה "מלך חפץ בחיים" אזי אין אנו צריכים אלא זכירה בלבד, כי ידוע שמה שהקב"ה אומר לטובה, אפילו על תנאי אינו חוזר, כמאמר חז"ל (ברכות ז.ו.), ומכל שכן כאשר הוא גוזר להטיב לבניו שבוודאי לא יסוג אחור להפך עצתו, כי "עצת ה' לעולם תעמוד" (תהלים לג' יא) לטובה לבניו, אבל לצורך ההתמודדות מול עדת "א-להים", מידת הדין, המתייצבת להסטיין על עם ישראל, "כתבנו בספר חיים", צריך שתכתבנו לחיים טובים לחוק ולא יעבור, ואז תסתלק הכת המונעת מעצמה, כיון שכבר נחקק הדבר בספר לחיים. וזו הכוונה של "כתבנו בספר החיים למענך א-להים", דהיינו בעבור מדת "א-להים" שהיא מידת הדין, שכידוע השם "א-להים" מורה על מידת הדין (ב"ר לג' ג), כלומר, כיון שיש בעולם "מידת דין", המונעת קבלת הטוב, לכן אנו מבקשים שתכתוב זאת בספר, ואז ממילא הם יסוגו אחור.

"הלוא זה צום אבזורהו, פתוז זורצובות רשע, התר אגודות מוטה" (יעיניה נזוז) (הפטרות יום כיפור)

אומר הנביא שהמטרה של הצום והתענית, והמובחר לפני ה', היא שנפשפש במעשינו ונשוב בתשובה ביום הזה ומעיר רבי שלום שבדרון כמה עגמת הנפש יש כאשר האדם מחמיץ את הזדמנות הנפלאה לשוב בתשובה ביום התענית, שלא רק שלא עשה תשובה, אלא שלא נראית שום תזווה בהתנהגות שלו, "התר אגודות מוטה", אין הוא מתיר אפילו את ה"קשרים" של חבילות מעשיו הרעים, הלוא דבר ה' הוא: "הלוא זה צום אבזורהו, פתח חרצובות רשע, התר אגודות מוטה", ואם כך נעשה אזי מובטח לנו, "אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני".

"יום הכיפורים כפורים" (זוהר הקדוש)

ממאמר הזוהר הקדוש לומד רבי שמחה בונים מפשיסחא שיום הפורים הוא גדול יותר מיום הכיפורים, שהרי במאמר זה מדמים את יום הכיפורים לפורים ולא להיפך וכמו שאמרו חז"ל ש"הקטן נתלה בגדול". ההסבר הוא שאמנם מדובר על שני ימים בהם ישראל מצווים להתענות, אלא שביום הכיפורים העינוי הוא בסך הכל עינוי של הגוף ואילו ביום פורים העינוי הוא עינוי הדעת שהרי אמרו חז"ל: "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:
הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז
הרב מאיר אלעזר עטיה בן זוהרה ז"ל נלב"ע ט' אדר ב' תשע"ט
תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:
יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה
יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז
תנצב"ה

לא לשמור על קדושת הגליון

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

”בֹּאֵת יבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ” (ויקרא טו"ג)

מובא ה"מלא העומר" שבמה שנאמר לאהרן: "ואל יבא בכל עת אל הקדש", בדבר הזה גופו, "יבוא אהרן אל הקדש". כלומר בהכרה הזו, שהוא נכנס כעת למקום הקדוש ביותר שאסור להיכנס אליו במשך השנה, היא תביא אותו לידי מורא ופחד, עד שמתוך זה הוא יהיה באמת ראוי לבוא אל הקודש.

”כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לַטֹּהַר אֶתְכֶם מִכָּל זֹטְאוֹתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תַּטְהֲרוּ” (ויקרא טו"ד)

מבאר ה"כלי יקר" על פי מה שאמרו חז"ל שאין יום הכיפורים מכפר כי אם לשבים (שבועות יג.), משמעות הדבר היא שלפני הכפרה של יום הכיפורים חייב כל אחד לטהר את עצמו ראש מכל טומאת העוון, וזה מה שאומר הכתוב "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם", אך זאת בתנאי ש"לפני ה' תטהרו", כאשר "לפני" היא במשמעות של "קודם" ולא במשמעות של "מול". ומביא חיזוק להבנת המילה "פני" במשמעות של "קודם" מהכתוב בזוהר על הפסוק "מפני ישיבה תקום" (ויקרא יט לב) שקודם זמן השיבה, על האדם לקום מתרדמתו ולשוב אל ה' דהיינו "לפני בא יום ה' הגדול והנורא" תטהרו את עצמכם על ידי התשובה, ואחרי זה על ידי הכפרה של יום הכיפורים "ה' יטהר אתכם מכל חטאתיכם".

”מִי אֶל־כְּמוֹךָ נִשְׂא עֵינַי וְעוֹבֵר עָלַי פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵיִת נְזוּלְתוֹ לֹא הוֹזִיק לְעַד אִפּוֹ כִּי זֹפֵן זֹסֵד הוּא”

(מִיכָה ז' יז)

למדו חז"ל בגמרא מהפסוק שלפנינו: "אמר רבא כל המעביד על מידות? מעבירים לו על כל פשעיו שנאמר 'נשא עון ועובר על פשע', למי נשא עוון? למי שעובר על פשע" (ר"ה יז). רש"י מפרש שהכוונה "מעבירין לו על כל פשעיו" היא ש"אין מדת הדין מדקדקת אחריהן אלא מנחתן והולכת", אמנם בהמשך אומר רבי אחא בר חנינא שהכתוב "אליה וקוץ בה", ופירש רש"י "אליה" שמינה יש כאן אך "וקוץ בה", כלומר דבר תנחומים יש כאן, אבל יש בתוכם דבר קשה שאינו שווה לכל, כלומר מה שנאמר "לשארית נחלתו" מדבר על השארית בלבד ולא לכל נחלתו, ומי זה השארית? מי שמשים עצמו כשיריים, כלומר אין די בכך שאדם "מעביר על מידותיו" בלבד, אלא צריך הוא גם את מידת הענווה, דהיינו שהעברה על המידות צריכה לנבוע מתוך ענווה ובזכות זה יזכה שיעבירו לו על כל פשעיו.

”לִמְעַן שִׁמַּךְ ה' וּסְלוּת לְעוֹנָי כִּי רַב הוּא” (תהלים כה' יא)

אמרו חז"ל, וכך נפסק להלכה (טור חו"מ שני) ש"מודה בקנס פטור", כלומר כיון שהנאשם הודה מעצמו, הוא נפטר בכך מהקנס, ולמדו זאת ממה שנאמר בתורה על חובת הקנס, "אשר ירשיעון א-לקים" כלומר, "פרט למרשיע את עצמו" שפטור מהקנס, והחייב בקנס הוא רק אם יש עדים. אמנם, בסוגיה בגמרא (ב"ק ה') יש מחלוקת מה הדין אם הנאשם הודה בקנס ואחר כך באו עדים? רב סובר: "מודה בקנס ואחר כך באו עדים פטור", ואילו שמואל סובר: "מודה בקנס ואחר כך באו עדים חייב". לפי זה מסביר האריז"ל שביום הכיפורים אנו עומדים ומתוודים לפני הקב"ה על כל החטאים שעשינו, וגם השטן בא ומקטר ומעיד על חטאינו, לשיטת שמואל האומרת ש"מודה בקנס ואחר כך באו עדים חייב", לא הועיל הוידוי לפטור אותנו מהקנס, אלא שהטור והרמב"ם פוסקים כשיטת רב ש"מודה בקנס ואחר כך באו עדים פטור", לכן תפילתנו היא "למען שמך ה' וסלחת לעוונתי", והרי אמרנו שלשיטת שמואל, אם יבואו עדים אחר כך להעיד על חטאינו, הוידוי אינו מועיל, לכן אנו מוסיפים ואומרים "כי רב הוא", כלומר להלכה נפסק כשיטת רב ש"המודה בקנס ואחר כך באו עדים, שהוא פטור מהקנס.

”וְאוֹמֵר בְּמִקּוֹם כִּתְבֵנוּ זֹתְמֵנוּ” (רמ"א או"ז תרכ"ג ב')

מוסיף המשנה ברורה (ס"ק ג) וכן כשמגיע ל"וכתוב" יאמר "וחתום" וכן יאמר "בספר חיים... נזכר ונחתם". כי בנעילה הוא חתימת הגזר דין שנכתב בראש השנה על בני אדם לטוב או לרע, ויזדרזו מאד בתפלה זו כי תכלית כל העשרת ימי תשובה הוא יום הכיפורים, ותכלית יום הכיפורים הוא תפלת נעילה, שהכל הולך אחר החיתום, ואם לא עכשיו אימתי, ולכן אף אם חלש הוא מחמת התענית, מכל מקום יאזור כגבור חלציו להתפלל במחשבה זכה וברורה ולקבל על עצמו נדרי התשובה באמת, ו"הבא לטהר מסייעין אותו" ויחתם בספר חיים טובים.

הבנונו לשירת הבקשות נוסח מרוקו במוציאי השבתות שיתקיימו בבתי הכנסת בפתח תקווה

והסביבה על ידי חברת הבקשות "מאיר השחר" בראשותו של הפייטן הרב יוסף בן חמו

לפרטים והזמנות: ליאור 052-9433453, יוסף 052-3268315

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר הביבה

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315